

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ
ҚАЗАҚ ТІЛ БІЛІМІ КАФЕДРАСЫ

ФИЛОЛОГИЯ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ ДОКТОРЫ, ПРОФЕССОР
Т. САЙРАМБАЕВТЫҢ 85 ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН
«ҚАЗАҚ ТІЛІ ГРАММАТИКАСЫНЫҢ ҚАЗІРГІ ЗЕРТТЕУ ПАРАДИГМАЛАРЫ
ЖӘНЕ ОҚЫТУДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ»
АТТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛДАРЫ
АЛМАТЫ, 8-9 СӘУІР 2022 Ж.

МАТЕРИАЛЫ
МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
«СОВРЕМЕННЫЕ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЕ ПАРАДИГМЫ ГРАММАТИКИ
КАЗАХСКОГО ЯЗЫКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ»
ПОСВЯЩЕННОЙ 85-ЛЕТИЮ ДОКТОРА ФИЛОЛОГИЧЕСКИХ НАУК,
ПРОФЕССОРА Т.САЙРАМБАЕВА
АЛМАТЫ, 8-9 АПРЕЛЯ 2022 г.

MATERIALS
INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL CONFERENCE
"MODERN RESEARCH PARADIGMS OF KAZAKH GRAMMAR AND INNOVATIVE
TEACHING TECHNOLOGIES"
DEDICATED TO THE 85th BIRTHDAY ANNIVERSARY OF THE DOCTOR OF
PHILOLOGY, PROFESSOR T. SAYRAMBAEV
ALMATY, 8-9 APRIL, 2022

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ ҚАЗАҚ ТІЛ БІЛІМІ КАФЕДРАСЫ

Филология ғылымдарының докторы, профессор
Т. Сайрамбаевтың 85 жылдығына арналған
«ҚАЗАҚ ТІЛІ ГРАММАТИКАСЫНЫҢ ҚАЗІРГІ ЗЕРТТЕУ ПАРАДИГМАЛАРЫ
ЖӘНЕ ОҚЫТУДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ»
атты Халықаралық ғылыми-әдістемелік конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, 8-9 сәуір 2022 ж.

МАТЕРИАЛЫ
Международной научно-методической конференции
«СОВРЕМЕННЫЕ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЕ ПАРАДИГМЫ ГРАММАТИКИ
КАЗАХСКОГО ЯЗЫКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ»,
посвященной 85-летию доктора филологических наук, профессора Т. Сайрамбаева

Алматы, 8-9 апреля 2022 г.

MATERIALS
of International scientific and methodological conference
«MODERN RESEARCH PARADIGMS OF KAZAKH GRAMMAR AND
INNOVATIVE TEACHING TECHNOLOGIES»
dedicated to the 85th birthday anniversary of the doctor of philology,
professor T. Sayrambaev

Almaty, 8-9 April, 2022

Алматы
«Қазақ университеті»
2022

І-СЕКЦИЯ

ПРОФЕССОР ТАЛҒАТ САЙРАМБАЕВ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМИ МЕКТЕБІ

ҒҰМЫРЫН ҒЫЛЫМҒА АРНАҒАН

Г.Н. Смағұлова, филология ғыл. докторы, профессор (әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан Республикасы)
Smagulova.g@mail.ru

Аннотация. В статье рассматриваются труды профессора Т. Сайрамбайұлы по казахскому языкознанию, посвятившего свою жизнь только науке. Он ученый и педагог. Много лет работал в Казахском университете. Научные работы профессора посвящены синтаксису, важной отрасли языкознания. Как известный специалист по казахскому синтаксису, он изучал простые предложения, словосочетания и их отличия от предложений. И сделал научные выводы о сходстве и отличии фразеологизмов от словосочетания. Учебники и пособия, написанные Т. Сайрамбаевичем, не будут утеряны так как будут преподаваться на уроках как предмет.

Ключевые слова: *синтаксис, слово, словосочетания, члены предложения, фразеологические обороты.*

Annotation. The article deals with the works of Professor T. Sairambaev on Kazakh linguistics, who devoted his life only to science. He is a scientist and teacher. For many years he worked at the Kazakh University. The scientific work of the professor is devoted to syntax, an important branch of linguistics. As a well-known specialist in Kazakh syntax, he studied simple sentences, phrases and their differences from sentences. And he made scientific conclusions about the similarities and differences between phraseological units and phrases. Textbooks and manuals written by T. Sairambaev will not be lost, as they will be taught in the classroom as a subject.

Key words: *syntax, word, phrases, sentence members, phraseological turns.*

Профессор Талғат Сайрамбайұлының дүниеден өткеніне де он үш жыл өтіпті. Көзі кеткен соң, өзіне бұйырмаған 75 жылдық, 80 жылдық мерейтойы атап өтілді. Енді міне, 85 жылдығы!.. Асыл Ағамыз көңілінде кірі жоқ, жайрандаған, аңқылдаған, жарасымды әзілімен мерейтойларында жүретін еді. Жаратушының ісіне ештеңе айта алмаймыз. Өмірдің заңы. Артына қалдырған ізінде балалары, немерелері, түтінін түтетіп отырған жары және ұмытпайтын, ұмыттырмайтын ізгі жанды шәкірттері мен ғылыми еңбектері. Бұл да болса бұйырған бақ. Шүкір, тәубе деу керек.

Шын мәнінде ғалым әрі ұстаз дүниедегі ең абзал жан. Өзі кеткен соң, ол аманат еткен ғылыми мұралары кітапханада сақталады. Пән ретінде студенттер дәрісханада ғалым сөзін жаңғыртып, білім мен біліктілігіне азық етеді. Демек ғалым мен ұстаздың аты өшпейді. Мұндай бақ Талғат Сайрамбайұлының пешенесіне жазылған екен.

«Ұстаз-ғалым дегеніміз – бөлінбейтін бүтіндікке ие, адамның тұтас тұлғалық қасиетін айқындайтын анықтауыш. Оқу орындарында сабақ бере жүріп, ғылыммен айналысу бір жағынан қиындау болғанымен, аудиторияда «не айтар екен» деп қадалған көздердің ары жағындағы титімдей жылтыраған шоғын үрлеп, сәулелендіріп, оны жалынға айналдыру білім мен біліктілік қана емес, қадалған көздердің» жан дүниесін арбап әкететін – харизма, дәріс мазмұнындағы сөздеріне қапысыз иландыратын – суггестия, студенттің болмысын билеп кететін – магиялық күштерге ие әрі пендешіліктен жоғары тұратын осы мұғалім деген жай ғана атағы бар, алайда ұлылыққа ие Адамға байланысты» [1,11].

Т.Сайрамбайұлы бүкіл өмірін тек ғылым мен ұстаздыққа арнады. Ол кісімен бір кафедрада – қазақ филологиясы кафедрасында әріптес ретінде жұмыс істедік. Бірақ таныстығымыз бұрынырақ, ол кісі дайындық бөлімінде декан болып жүргеннен білетін едім. Сол кезде дайындық бөлімінің басшысы болған Ағамыз ең соңғы үмітімен дайындық бөліміне түскендердің жолын ашып, Қазақ университетінің студенті аталуына еңбек сіңіргені өз алдына үлкен әңгіме. Мәселе – адам жанын түсінетін, қиналса қол ұшын беретін сенуге болатын білікті басшы болуында. Иә, Тәкең сондай адам еді...

Ұстазы жақсының ұстанымы жақсы деуші еді. Талғат Сайрамбайұлы ұстаздан жолы болған. Қазақ тіл білімінің іргесін биіктеткен атақты тілші ғалым Мәулен Балақаевтың үлкен үмітін ақтады, ғылыми ізденістерін жалғастырды, адал шәкірті болды. Ұстазға қатысты бір өкініші бар екенін білем. Өзінің өмір жолына шамшырақ болған ғылымдағы әкесі М.Балақаев атындағы дәрісхана ашсам деген ойы арманға ұласты, бірақ орындай алмай кетті. Оған түрлі себептер кедергі болғаны да рас. Біздің де әлі үмітіміз бар. Ұстазға деген құрмет қашанда сөнбейтін жарық күн сияқты.

Филология ғылымдарының докторы, профессор Т.Сайрамбайұлының аса жауаптылықпен, қызығушылықпен айналысқан ғылыми саласы – қазақ тіл білімінің синтаксисі. Бұл ретте ғалымның ұзақ ізденіспен зерттеген синтаксистегі сөз тіркесі жайлы. Басты еңбектері: «Күрделі сөз тіркестерінің кейбір мәселелері» (1976), «Қазіргі қазақ тіліндегі күрделі сөз тіркестері» (1981), «Сөз тіркесі мен жай сөйлем синтаксисі» (1991), «Сөйлемнің тұрлаулы мүшелері» (1996), «Синтаксис туралы ойлар» (1996), «Синтаксистің кейбір мәселелері» (2004), «Жақ категориясының функционалдық көрінісі» (2005) т.б.

Біз бұл мақаламызда сөз тіркесін сөйлемнен қалай ажыратады және фразеологиялық тіркестердің сөйлем мүшесіне және сөзге, сөз тіркесіне қатысы туралы айтқан ғылыми тұжырымдарын ғана тілге тиек етеміз.

«Сөз тіркесін сөйлемнен ажырату – жалпы тіл білімінде негізгі мәселелердің бірі» дей келе: сөйлемнің сөз тіркесінен бір өзгешелігі, біріншіден, әрбір сөйлемнің айтылу интонациясы болады. Бұл қасиет сөз тіркесінде болмайды. Әрбір сөйлеуші сөйлемді айтқанда өзінің сазына келтіріп, яғни интонациямен айтады. Мысалы: Жақып – студент. Мұнда интонация арқылы айтылған. Ал егер интонация арқылы болмай «Жақып студент» десек, онда анықталушы және анықтаушы сөз болып, сөйлем бопмайды. Екіншіден, негізінде, сөйлемдерге тән нәрсе – олар көбіне бастауыш пен баяндауыштық қатынастан құралып, біршама аяқталған ойды білдіруі. Бұл құбылыс та сөз тіркесінде үнемі бола бермейді. Сөз тіркесі толық мағыналы сөздерден құрала отырып, сөйлемнің бір ұйысқан бөлшегі болып табылады. Бірақ сөз тіркесі мен сөйлемнің осындай айырмашылықтары болғанымен, олардың өзіндік ұқсастықтары да бар. Сөз тіркесі сөйлемнің негізінде жасалады. Мысалы: Кітап оқыды – бұл әрі сөйлем, әрі сөз тіркесі. Олай болса, бір сөз табы басқа сөз таптарына ауысып отыратыны сияқты, бұл екеуі бірбіріне ауысып отырады, әрі екеуі де құрылысы жағынан кейде ұқсас келеді. Сөйлем де, сөз тіркесі де екі немесе одан да көп сөздерден құрала отырып, сөйлемдермен сәйкес келе береді. Қорыта келгенде, сөз тіркесі және сөйлем жалпы тіл қатынасы, ой қатынасы бола отырып, әрқайсысының өзіндік объектілері бар» [2,19 б].

Профессор Т.Сайрамбайұлы қазақ фразеологиясына да ғылыми көзқарас қалыптастырған ғалым. Сөз тіркесінің сөз, фразеология, тағы басқа ұқсас единицалармен арақатынасы туралы өзіндік зерттеу нәтижесін толық талдауға болады. Бұл ретте сөз тіркестерінің көптеген мәселелері жете зерттелгенімен, оған фразеологиялық единицалардың қатысы арнайы зерттеудің объектісі болмағандығы рас еді.

Автор алдымен фразеологизмдердің сөзден айырмашылығына тоқталады.

❖ Сөз бір ғана сөзден, ол да түбір, туынды, қос сөз, қысқарған және біріккен сөзден болады. ФЕ кемінде екі сөзден болады.

❖ Жеке сөздің әрқайсысының жеке лексикалық та, грамматикалық та мағынасы бар. ФЕ-ның әрбір сөзі – лексикалық немесе грамматикалық мағынасы айқын емес сөздер.

❖ Сөз жеке-дара қолдана алады. ФЕ-ның әрбір сөзі жеке алынбай, сол тобымен бір-ақ жұмсалады.

❖ Сөзде жеке ғана ұғым болады. ФЕ-да сол тобы мен мағына тұтастығы басым.

«Біздің байқауымызша, фразеологиялық единицалар – тек сөйлем мүшесі ғана емес, сол сияқты сөз тіркестеріне де қатысы бар категория. Оның өзіндік себептері бар. ...фразеологиялық единицалардың, көбіне, сөйлем мүшесіне қатысы көбірек айтылады» деп, 1. Жалқаудың жанына барсаң, *сылтаудың астында қаласың* деген фразеологиялық единицалар да сөйлемдік мағынаға ие. Өйткені олар – қаншалықты сөйлемдік дәрежеге ие болғанымен, орындары сол тұрған қалпынан өзгермейтін тұрақты сөздер тізбегі. Сондықтан ондай сөйлемдерді не сөз тіркестеріне, не сөйлем мүшелеріне талдауға болмайды деп білеміз. 2. ФЕ сөз тіркестері формасына келеді. Ондай дәрежедегі ФЕ жеке өз алдына қолданылмайды да, сөйлемнің ішіндегі басқа сөздермен грамматикалық байланыста жұмсалады. Мысалы: Алайда түн ұйқысын төрт бөліп мәпелеп өсірген сол мейірбан атананың арқасында сәбилік кезден өтіп, балалық шаққа да жетіппін (С. Көбеев). Екі жетімегін арқа еті арша, борбай еті борша боп жүріп өсіріп еді-ау байғұс, енді міне (Е. Тұрысов). *Осындағы түн ұйқысын төрт бөліп, арқа еті арша, борбай еті борша* тұрақты тіркестері өз алдына жеке қолданылмай, сөйлемнің ішінде өзара бір топ болып, сол тобымен немесе түйдегімен бір мүше ретінде ғана жұмсалғандығын» фразеологиялық тіркестер яғни мысалдармен дәйекті дәлелдейді [2,78 -79].

Автор сөз тіркесі мен фразеологияның сырттай ұқсастығы болғанымен, ішкі мазмұны жағынан бір емес екендігін, олардың бір-бірінен айырмашылығы бар екендігіне назар аудартады.

➤ Фразеологияда лексикалық мағына болса, сөз тіркесінде болмайды.

➤ Сөз тіркесіндегі әрбір сөздің өзіндік синтаксистік қызметі болады. ФЕ-ға қатысты сөздердің әрқайсысының өзіндік қызметі жоқ

➤ Сөз тіркесіндегі сөздің орын тәртібі еркін болады. ФЕ-ға қатысты сөздердің әрқайсысының орны тұрақты болады.

➤ Сөз тіркесіндегі сөз меңгеріле, т.б. байланыста келеді. Олардың іштей өзара бір-бірімен байланысу формасында келуі тұрақты.

➤ Сөз тіркесіндегі әрбір сөздің байланысу тәсілдері бар. Жалпы фразеологиялық единицалар әрі есімді, әрі етістікті сөз тіркестерінде де көп қолданылады [2,83].

Шәкіртсіз ғалым – тұл. Т.Сайрамбайұлының жетекшілігімен кандидаттық, докторлық қорғаған синтаксис мамандары еліміздің түрлі ЖОО-ларында абыроймен еңбек етіп жүр. ҚР ҰҒА-ның академигі, филология ғылымдарының докторы, профессор Өмірзақ Айтбайұлы: «Ұстаз-ғалымның әрбір шәкіртінің қорғаған ғылыми жұмыстарының қай-қайсысында да зерттеушінің пікірі өшпестей өріліп жатады. Ол жас, жаңа буынның ойымен өрбіп, жалғасып кете береді...» деп баға берген [6,3].

Профессор Т.Сайрамбайұлының жоғарыда талданған ғылыми пікірлері қазір аксиома ретінде өз деңгейінде әлі маңызын жойған жоқ. Өйткені бұл тұжырымдар талай жылғы көз майын тауысып зерттеп, зерделеген ғылыми ақиқаттың белгісі. Лингвистика қашанда тек тілдік фактілермен ғана сөйлейді. Ғұмырын ғылымға арнаған профессор Талғат Сайрамбайұлы қазақ тіл біліміне сіңірген еңбегі өлшеусіз әрі құнды.

Пайдаланған әдебиет:

1 Смағұлова Г. Т.Сайрамбайұлы: кемелдік пен кеңдік //ҚазҰУ Хабаршысы. Филология сериясы.№ 1. Алматы. «Қазақ университеті». 2012.

2 Сайрамбаев Т. Қазақ тіл білімінің мәселелері / Құраст.: ф.ғ.д. Ғ. Әнес және К. Шаймерденова. – Алматы: «Абзал-Ай» баспасы, 2014. – 640 бет.

3 Профессор Талғат Сайрамбаевтың 80 жылдығына арналған «Қазіргі қазақ тілі өркениет бәсекесінде: зерттеу парадигмалары және оқытудың мобильді технологиялары» материалдар жинағы Алматы, 28-29 сәуір 2017 жыл.

МАҚАЛДАҒЫ АҚЫЛ: МӘШҮР ЖҮСІП ТЕРГЕН МАҚАЛДАРДЫҢ АДАМТАНУДАҒЫ РӨЛІ

А.Б. Салқынбай, филология ғылым. докторы, профессор
(әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Алматы қ., Қазақстан)

*Хакім Абай: «Мен де ақынмын, Мәшһүр де ақын,
дегенмен ол ақын болғанымен құдайға жақын.
Сондықтан да Мәшһүр Адамзаттың әулиесі зой», - деген екен.*

*Мен келдім музейіңе жолым түсіп,
Егілдім рухыңызды сүйіп-құшып.
Өмірдің жолдарында жар бола гөр,
Қазақтың пайғамбары Мәшһүр Жүсіп.*

Ғафу Қайырбеков

(А. Тұрышев мақаласынан алынды)

Бүкіл алты алаштың баласына аты мәшһүр болған, жалғыз-дара Мәшһүр атанған Жүсіп Көпейұлының шығармаларында мақал-мәтелдер мол кездеседі. Ғұлама ғалым шығармасын мақалсыз оқу мүмкін де емес. Сонымен қоса мақал сөздерді, нақыл сөздерді бөлек тағы да жинақтаған. Қолымызда ақын шығармалар жинағының 2007 жылы Нартай Қуандықұлы Жүсіпов дайындаған 11-томы. Кітапты Керекуден арнайы филология ғылымдарының докторы, профессор Айтмұхамет Тұрышев салып жіберген-ді.

Қазақта халық поэзиясының үлгілерін, оның ішінде мақал-мәтелдерді өз заманында ерінбей көп жинаған осы Мәшһүр Жүсіп болар-ау, сірә. Бұдан асқан халық ауыз әдебиетін жинақтап, том-том еңбек қалдырған қазақты өз басым білмеймін. Зерттеушілердің пікіріне негізделіп жазылған уикипедияда

МАЗМҰНЫ

I-СЕКЦИЯ

ПРОФЕССОР ТАЛҒАТ САЙРАМБАЕВ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМИ МЕКТЕБІ

Смағұлова Г.Н. Ғұмырын ғылымға арнаған	3
Салқынбай А.Б. Мақалдағы ақыл: Мәшһүр Жүсіп терген мақалдардың адамтанудағы рөлі.....	5
Саткенов Ж.Б. Ұстаз ұлағаты	11
Күзекова З.С. Қазақ тіліндегі динамикалық кеңістіктік қатынастың берілуі	12
Сағындықұлы Б. Т.Сайрамбаев және құрмалас сөйлемдік таным	17
Карага Октау Selim. Kazak türkçesindeki “degen” ve “deytin” sıfat-fiil şekillerinin türkiye türkçesine aktarılması meseleleri	20
Елеуова А.С., Дүйсенбек А. Профессор Т.Сайрамбаев және тұлғалық микросинтаксистегі тіркесімділік мәселесі.....	25
Елеуова А.С., Елубаева Г., Галимова Ә. Профессор Т.Сайрамбаев еңбектеріндегі тұлғалық сөзтіркесім мәселелерінің зерттелуі жайы	28
Аширова А.Т., Мұратбек Б.К. Газет мәтіні тақырыптарының атқаратын қызметі және сөйлеу әрекеті.....	31
Ақбұзауова Б. Академиялық қазақ тілі курсындағы жазылым процесі	35
Әлімтаева Л.Т. Нақтылық – ғалым ұстанымы	39
Әлісжан С. Ғылыми қатынас және көптілділік	41
Ергубекова Ж.С. Көне түрік тіліндегі сөз тіркесінің зерттелуі	44
Есматова М.Т., Тулепбергенова Р.А. Солтүстік Қазақстан облысындағы тарихи оқиғалармен байланысты кейбір жер-су атауларының ерекшелігі	50
Есматова М.Т., Манатбек Қ.С. Жүніс Сахиевтің фантастикалық шығармаларында қолданылған терминдердің жасалуы	54
Иманқұлова С.М., Рамазанова Ш.Ә. Шақ түрлерін жіктеу мәселесі	59
Қошанова Н. Қазіргі қазақ тіліндегі оқшау сөздердің сөйлем аясын кеңейтуде алатын орны	62
Таусоғарова А.Қ. Түсу егістігінің функционалды-семантикалық талдауы	67
Төлеуп М.М. Қазақ тіліндегі каузатив формалары	70
Тұрарова А.Н. Сөз тіркесінің грамматикалық құрылымы мен тіркесімділік жігі	74
Шойбекова А.А. Сөз-сөйлем және ым-ишара тілі.....	79

II-СЕКЦИЯ

ПАНЕЛЬ №2. ҚАЗАҚ ТІЛІ ГРАММАТИКАСЫНЫҢ ҚАЗІРГІ ЗЕРТТЕУ ПАРАДИГМАЛАРЫ

Абдиқарим Н. Қазақ тілінің морфосемантикалық және синтаксистік метабелгілер жүйесін әзірлеу мәселесіне.....	82
Асылханқызы Л. Сын есімдердегі бағалау семантикасы.....	86
Ахаева М.С., Алланазарова Г. Прецеденттік феномендердің мәтін ішіндегі рөлі.....	89
Бияров Б.Н. Кейбір тарихи топонимдерге этимологиялық шолу.....	93
Әлкебаева Д.А., Батырхан. А.А. Сан-мөлшер категориясының құрылымдық грамматикада зерттелуі.....	97
Хасанов Ғ.Қ., Жаледен М.Ә. Когнитология ғылымы туралы жалпы түсініктер және зерттелу тарихы: шет ел ғылымында.....	100
Куламанова С.М., Макулова Л.Т. Орта Азиядағы түркі халықтарының ономастикасы.....	104
Қосаева М.Ж. Хасен Арғыновтың еңбектеріндегі синтаксис.....	110
Макулова Л.Т., Қоблаш А.Т., Абдуалиева К.У. Дейксистік сөздердің дискурсивтік қолданыстары.....	112
Манашахов Е.И. Сөздік құрамдағы сөздердің қолданылу сипаты.....	117
Мейрманова Г.С., Нохан С.М., Сметлда Д.А. Поэзия тіліндегі көркемдік дискурсивтік тіл қолданыстары.....	120
Садирова К.Қ., Сүйеубаева А.Н. Әлеуметтік желідегі қазақша мәтіндердің лингвистикалық ерекшеліктері.....	123
Саткенова Ж.Б., Әбділла Б. Уақыт категориясын білдіретін грамматикалық амал-тәсілдер.....	126
Сәрсекке Г.Ә. Қазақ тілінің корпус лингвистикасының терминдері.....	130
Сулганиязова И.С., Жумағалиева А.Н. Қазақ тіліндегі қарама-қарсы мағыналы тілдік бірліктер.....	135
Тілеубердиев Б.М., Базарбеков Б.М. А.Сейдімбек дүниетанымындағы «Ұлы дала кеңістігінің» концептілік парадигмасы.....	141
Тілеубердиев, Б.М., Көбеева Г.М., Кайимов М.А. Қазақ тіл біліміндегі когнитивтік парадигманың теориялық тұрғыдан дамуы.....	146
Тымболова А.О., Мурзинова А.С. «Қонақ келсе – құт» аксиологемасының лингвомәдени мәні.....	149